

Neodlučnost domaćih vlasti od BiH će napraviti otpad

BiH nema ministarstvo poljoprivrede ili zdravlja na državnom nivou koje bi se brinulo za zdravstvenu ispravnost hrane iz uvoza. (Foto: CIN)

Sporost u provođenju Zakona o sigurnosti hrane donesenog 2004. godine, kao i u uspostavljanju državne Agencije za sigurnost, glavni su razlozi zbog kojih je Bosna i Hercegovina postala smetlište za hranu koja ne zadovoljava zdravstveno-higijenske norme.

Sigurnost hrane je odnedavno postala jednim od glavnih prioriteta Evropske unije i u nju se dosta ulaže, posebno u okviru naučno-istraživačkih projekata. Epidemije, poput bolesti ludih krava, dovele su do radikalnog zaokreta u zakonskoj regulaciji ove oblasti.

Engleski stručnjak za hranu Len Woods, član EU tima koji je u BiH radio na projektu pod nazivom 'Jedinstveni ekonomski prostor', kaže da bi i u BiH volio vidjeti 'malo više energije u tom pravcu.'

Njegov projekat je zaslužan što su domaće vlasti usvojile propise koji regulišu sigurnost hrane i zaštitu potrošača, ali on kaže da BiH ne primjenjuje zakone i propise kojima se vodi ostatak svijeta.

Posljedica toga je, tvrdi Woods, da je BiH postala neka vrsta 'otpada, ne samo za hranu, već i za prevaziđene električne vodove kao i druge proizvode koji ne zadovoljavaju standarde.'

Jedan od glavnih razloga za kašnjenje je taj što BiH, za

razliku od drugih evropskih zemalja, nema ministarstva poljoprivrede i zdravstva na državnom nivou. U većini evropskih zemalja, ova ministarstva saraduju kako bi vodili računa da hrana na tržištu nije pokvarena i da je sigurna za upotrebu.

Zakon o sigurnosti hrane iz 2004. godine je uspostavio potpuno novu instituciju – Agenciju za sigurnost hrane. Dok se ne osnuju državna ministarstva za poljoprivredu i zdravlje ova Agencija će obavljati njihove poslove. Međutim, do imenovanja direktora ove ustanove trebalo je čekati do 3. aprila ove godine.

U okviru projekta EU, grupa domaćih i evropskih stručnjaka je krajem juna 2005. godine sa engleskog prevela i za preuzimanje pripremila 31 propis iz oblasti sigurnosti hrane. Cilj je bio staviti u pogon zakon iz 2004. godine.

Sigurnost hrane moguće je postići samo ukoliko nadležni i proizvođači poduzmu odgovarajuće korake. Higijena i kontrola kvaliteta namirnica su od ključne za zaštitu potrošača. (Foto: CIN)

Woods smatra da će nedostatak sredstava i mreže laboratorija predstavljati glavne prepreke za provođenje zakona.

Agencija za sigurnost hrane, Ured za veterinarstvo, te Agencija za zaštitu zdravlja bilja tri su ključne državne institucije koje u budućnosti trebaju osigurati sistem kontrole hrane u BiH, prema riječima Radomira Marinkovića, domaćeg eksperta koji je učestvovao u realiziranju ovog projekta.

‘To bi trebala biti ta neka tri stuba koja bi garantovala sigurnost hrane i sigurnost građana BiH’, kaže on. Ove tri institucije trebale bi se naći jednog dana pod ingerencijom budućeg ministarstva poljoprivrede.

Marinković smatra da, pored svega što vlasti treba da urade u vezi sa sigurnošću hrane, i sami proizvođači trebaju uspostaviti dobru higijensku praksu i kontrolu.

Uloga države je, dodaje on, da kroz inspektore provjeri da li je sve tako kao što proizvođači tvrde.